

Lausunto

15.08.2024

2479/03.00.00/2024

Asia: VN/24207/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Ehdotuksen suoja-aika, jona aikana oleskelulupaa ei saisi peruuttaa, kun työntekijä jää työttömäksi / The proposed term of protection during which a residence permit of an employee who has become unemployed could not be withdrawn

Antaako sääntelyehdotus riittävän pitkän suoja-ajan etsiä uusi työpaikka?

Does the proposed regulation provide a sufficiently long term of protection for holders of work-based residence permits to find a new job?

Ei / No

Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta

Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation

Kuten elinkeinoelämän edustajat ovat todenneet, esimerkiksi alan suhdannetilanne ja lomakaudet voivat viivästyttää uuden työpaikan löytymistä. Espoon kaupunginhallitus yhtyy elinkeinoelämän järjestöjen (Keskuskauppakamari, EK, Palta, Neogames Finland ja Suomen startup-yhteisö) 19.6.2024 antamaan lausuntoon, jonka mukaan ”jatkossakin Migrin niukkenevat resurssit tulisi käyttää maahantulon sujuvoittamiseen ja oleskelulupien nopeampaan käsittelyyn eikä hetkellisesti työttömäksi jääneiden ihmisten jahtaamiseen. Valtaosa työttömäksi jääneistä maahan muuttaneista työllistyy jo muutenkin kohtuullisessa ajassa Suomen työmarkkinoille tai poistuu maasta ilman valtion väliintuloa”.

Työnantajan ilmoittamisvelvollisuus, kun työntekijän työt loppuvat, ja siihen liitettävä sanktion uhka / Employer's obligation to notify when the employee's work ends and the related threat of sanction

**Onko esitys ilmoittamisen määräajoista 7/10 päivää riittävä?
Is the proposed time limit of 7/10 days for notifications sufficient?**

Ei / No

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

Espoon kaupunginhallitus katsoo, että työntekijän työsuhteen päättymisen ilmoitusvelvollisuudesta työnantajille ja asiaan liittyvistä työnantajien sanktioista ei tulisi säätää lainkaan.

Ehdotettu säätely lisäisi hallitusohjelman yleisen hengen vastaisesti byrokratiaa. Työsuhteen päättymisen ”ilmiantaja-rooli” viranomaisten suuntaan ei ole luonteva rooli työnantajille. Työnantajia tulisi Suomen taloudellisen kestävyuden kannalta rohkaista etsimään työvoiman tarjontaa Suomen ulkopuolelta sellaisissa tilanteissa, joissa työvoimaa ei ole tarjolla omalla alalla tai työnantajan maantieteellisellä toimialueella. Työnantajille kaavailtu ilmoitusvelvollisuus ja sanktion uhka eivät tähän rohkaise, vaan toimivat päinvastaiseen suuntaan.

**Onko voimassa olevan sanktiosääntelyn (esim. ulkomaalaislain 186-189 §, rikoslaki) soveltaminen riittävää ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä?
Is the application of the current regulation on sanctions (e.g. sections 186-189 of the Aliens Act, Criminal Code) sufficient for cases where the duty to notify has been neglected?**

-

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

Työnteko-oikeuden laajentaminen työvoimapula-aloille ja asetuksenantovaltuutus / Extension of the right to work to sectors suffering from labour shortages and the authorisation to issue decrees

**Mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Possible comments on the proposed regulation**

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan työntekijöiden työnteko-oikeus laajenee kaikille työvoimapula-aloille. Se on tärkeä parannus nykytilaan. Työvoimapula-aloista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella kerran vuodessa. Työvoiman kysyntä- ja tarjontatilanteessa esiintyy kuitenkin ajoittain

voimakasta vaihtelua Suomen eri alueiden välillä. Espoon kaupunginhallitus katsoo, että alueellinen vaihtelu tulisi huomioida työvoimapula-alojen määrittelyssä.

Muuta lausuttavaa esityksestä / Other comments on the proposal

Mahdolliset muut huomiot esityksestä **Possible other comments on the proposal**

Espoon kaupunginhallitus yhtyy elinkeinoelämän järjestöjen (Keskuskauppakamari, EK, Palta, Neogames Finland ja Suomen startup-yhteisö)16.9.2024 antamaan lausuntoon hallituksen esityksen luonnoksesta. Siinä todetaan näin: "Työperusteinen maahanmuutto auttaa paikkaamaan työvoimapulaa eri aloilla ja edistää talouskasvua, innovaatioita ja kilpailukykyä. Työperusteinen maahanmuutto on hyödyllistä niin yksilöille, yrityksille kuin koko yhteiskunnalle. Työhöntuloa ja kiinnittymistä Suomeen tulee tukea eikä rajoittaa."

Vuonna 2018 julkaistun Tilastokeskuksen virallisen väestöennusteen mukaan ilman kansainvälistä liikkuvuutta Suomen työikäinen väestö vähenisi vuoteen 2050 mennessä 630 000 hengellä. Ennusteen tekemisen jälkeen huoltosuhteen näkymät ovat heikenneet edelleen. Vuoden 2023 hedelmällisyysluku oli 1,26, mikä on matalin taso historiassa vuoteen 1776 ulottuvassa tarkastelussa. Työvoiman muutto Suomeen ja Suomessa asuvien maahanmuuttajien työllisyysasteen kohentaminen edelleen ovat Suomen elinvoimaisuuden ja taloudellisen kestävyuden avainkysymyksiä.

Työllisyyden kasvua ja taloudellista huoltosuhdetta ovat kohentaneet viime vuosina työvoiman kasvanut maahanmuutto Suomeen ja Suomessa asuvien maahanmuuttajien myönteinen työllisyyskehitys. Vuosien 2000–2021 välillä työllisyyden nettokasvusta Suomessa on 113 prosenttia tullut ulkomaalaistaustaisten työllisyyden kasvusta. Toisin sanoen, tällä vuosituohannella suomalaistaustaisten työllisyys on vähentynyt, minkä taustalla on erityisesti väestön ikääntyminen. Vuosituhannen alun jälkeen tapahtunut työllisyyden kasvu on koostunut yksinomaan muuta väestöä keskimäärin nuorempien maahanmuuttajien työllisyyskasvusta.

Viime vuosien aikana erityisesti suurissa kaupungeissa on työvoiman maahanmuutossa korostunut erityisasiantuntijoiden kasvava määrä ja kasvava osuus

uusista tulijoista. Espoossa asui vuonna 2022 työllisiä ulkomaalaistaustaisia Tilastokeskuksen ammattialaluokissa "johtajat, erityisasiantuntijat ja asiantuntijat"

yhteensä 12 713 henkilöä. Tähän ryhmään kuuluvien kaupunkilaisten osuus kasvoi vuosien 2010–2022 aikana 230 prosenttia. Joka viides Suomessa asuva, näihin ammattialaluokkiin kuuluva ulkomaalaistaustainen työllinen on espoolainen. Heidän merkityksensä Suomen ja Espoon elinkeinoelämän menestyksen kannalta kasvaa edelleen ja hallituksen tulisi tukea kaikin keinoin tämän myönteisen kehityksen jatkoa. Päinvastainen linja on herättänyt huolta Suomeen ulkomailta rekrytoitujen työntekijöiden, erityisasiantuntijoiden, tutkijoiden ja tutkinto-opiskelijoiden keskuudessa.

Suomen väestökehityksen tosiasiat ja ennakoidun kehityksen huomioiden hallituksen tulisi tukea työvoiman muuttamista Suomeen ja kiinnittymistä työmarkkinoillemme, ei rajoittaa niitä. Ei ole Suomen etu antaa Suomen ulkopuolelle ja täällä jo asuville maahanmuuttajille sellaista kuvaa, että Suomi kaipaa ja arvostaa nykyisen hallituksen esitysten myötä aiempaa vähemmän maamme ulkopuolelta osaksi yhteiskuntaamme ja työmarkkinoitamme saapuvien ihmisten panosta Suomen tulevaisuuden rakentamisessa.

Merimaa-Jovanovic Riikka
Espoon kaupunki